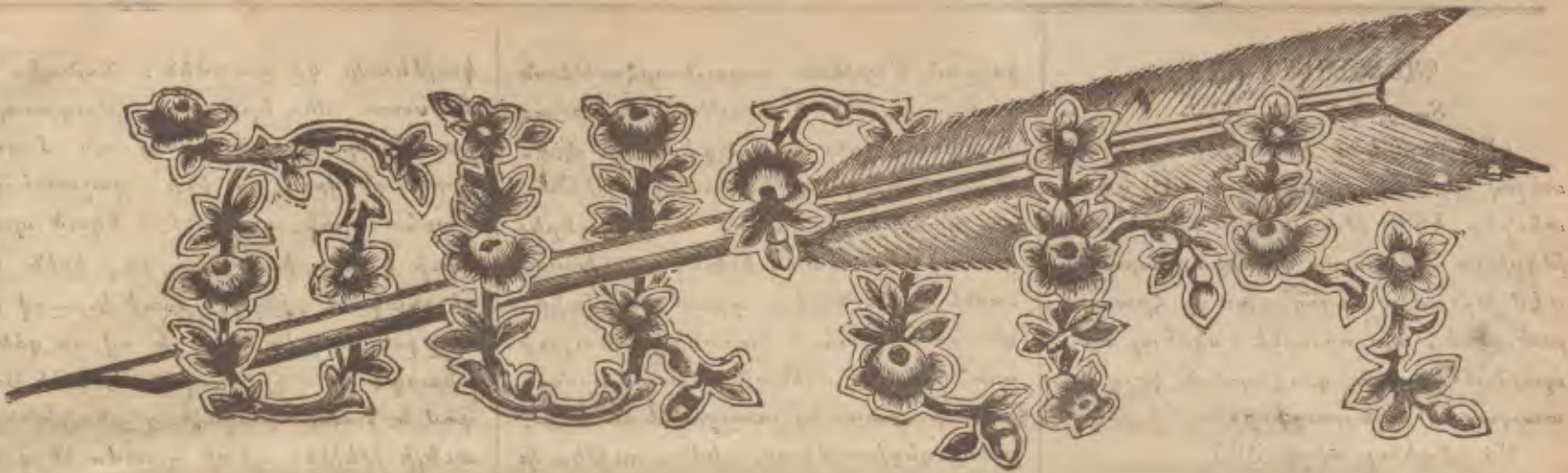




ՀԱՆԴԵՍ

40 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ԲԱՆԱԲԱՅԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ԾԱՂԻԿ շաբաթը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորեգար-
քի եւ Շաբաթ օրերն: — Տարեկան բաժանորդագրութեան գինն է
100 դրո արծաթ: — Վեցամսեայն 50: — Դաւառաց համար 115 դրո:
Վեցամսեայ 60: — Ծանուցման տողը 5 դրո:

Որ եւ է համակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արսօնաւոր եւ Տնօրէն Անտոն Սափաեան,
Ալանա Համամ, Քիւշիկ Երկրագ խան Երկրորդ յարկ Թի. 9:
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տրուիր:

ԹԻԻ 183 Բ. ՏԱՐԻ

1888

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 17 ՇԱԲԱԹ

Ի Խ Թ Ա Ր

Երբ պաշտօնը օրմագ միւնասիպէթիլէ,
հէնուզ հիսապարընը թէսվիլէ իթմիշ
օրմանան իզգէթիւլ ապօնէլէրիմիզ,
պիր ազ խարճըզ կէօնտէրէրէք պիզի,
պուլունտուղուսուզ հալը մուզայիգա-
տան գուրթարմալարընը խասսէթէն
րէճա վէ իթար իյլէրիզ:



Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն տուի
օր Օրթագիւղէ վերադարձին ի Բերա
Վսեմ. Յակոբ փաշայի տունը գնաց և
տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ:

Ն. Ամենապատուութիւն անտի
Յնարգըլը իջնելով Կրօնական գործոց
տեսուչ Զիվէր պէյի տունը գնաց և
անդ եւս նորա հետ տեսակցելէ յե-
տոյ ի Պատրիարքարան վերադարձաւ:

Ազգային ժողովոյ ատենապետ
Մեծ. Տօքթ. Թիրեաքեան էֆէնտի
առջի օր Պատրիարքարան երթալով
երէկուան Ազգային ժողովոյ մասին

խորհրդակցեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք
Հօր հետ:

Կրօնական ժողովոյ անդամներէն
Արթ. Տ. Սուքիաս աւագ քահանայ
հրաժարած լինելով, ժողովն անըն-
դունելի դատած է նորա հրաժարա-
կանը:

Ս. Փրկչի Ազգային Հիւանդանոցի
Հոգաբարձութիւնը պարտ անձին կը
համարի յայտնել թէ՛ Գահիրէի Հայոց
Բարեգործական Պատուարժան ընկե-
րութիւնը բարեհաճած է նուիրել
(1000) հազար ֆրանքի գումար մը ի
նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի վերաշի-
նութեան:

Յիշեալ բարեհամբաւ ընկերու-
թեան սոյն առաքինական նուէր. իւր
մարդասիրական և ազգասիրութեան
անթիտելի մի ապացոյցն է: Հոգա-
բարձութիւնը ի դիմաց Ազգին քաղց-
րագոյն պարտախանութիւն կը համա-
րի ջերմ շնորհակալութիւն յայտնել հը-
րապարակաւ առ Պատ. ընկերութիւ-
նը, որ ինքնայորդոր յօժարեցաւ քա-
լալերել զՀոգաբարձութիւնս իւր նը-
ւէրով՝ մասնակցելով վերաշինութեան
ծանր գործոյն:

Յոյս մեծ ունիմք թէ յիշեալ ազ-

գօգուտ ընկերութիւնն իւր հետեւող-
ներն կ'ունենայ, զի այս բազմաժախ
հաստատութիւն ի գլուխ հանելու հա-
մար կարօտ է մեծ օժանդակութեան
և աջակցութեան ազգային բարերա-
րաց:

Կիմանանք թէ Եալովայի Երուսա-
ղեօտան ագառակի տեսուչ նշանակ-
ուած է Խաչիկ էֆ. Մամիկոնեան, որ
ասկէ երկու տարի առաջ աւարտած է
Ռուսիոյ կայս. գիւղատնտեսական վար-
ժարանի ընթացքը:

ԿՌԱՆ ՊԱԼԷ ԴԱՌԱՊ

Հուշակաւոր Երաժշտապետ, Մեծ.
Տիգրան էֆ. Զուհաճեան, իւր երա-
ժշտական հանճարի մէկ նոր արտա-
դրութիւնն եւս հրապարակ կը հանէ,
այս անուան ներքեւ: Սոյն երկն, որ
արդիւնք է հեղինակին քրտնաջան
վաստակոց, ծայրէ ի ծայր արաբական
նկարագիր մը կը կրէ լինքեան, իր
կենդանագիրն, որ կը փառազարդէ
գործոյն ճակատը, իսկական տիպարը
կը ներկայէ տաղանդաւոր արուեստա-
գիտին: Յանձնարարենք զայն ուրեմն
երաժշտաւոր հասարակութեան, որուն
կեդրոնատեղին է Պահճէ-գարու Հա-
միտիյեէ ճատտէսի թիւ 60 Ս. Յով-
սէփեանի գրատունը:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱԶԳ

Տպագրական Տեսչական

«Տպագրական Տեսչական» Նկատելով որ Մասնաժողովը իւր 10 դեկտեմբեր 1888 թուական և 3921 թիվ թերթին մէջ Հայոց Պատրիարքարանին դէմ թշնամական յօդուած մը հրատարակած է, այս օրուրէն սկսեալ անպայման կերպիւ դադարման կը դատապարտէ նոյն լրագիրը:

23 ընդհանուր ախրը 306

և 14 դեկտեմբեր 304

ԿՈՆԴԱԿ ԺՐՋԱԲԵՐԱԿԱՆ

Տ. Տ. ԽՈՐԷՆ Ս. ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ՊԱՏՐԻԱՐԻ ՀԱՅՈՑ Կ. ՊՈԼՍՈՑ

(Ներքին Բնիկ)

Եւ դուք եպիսկոպոսք կամ վարդապետք՝ որոց որ վանքի մը վերահացութիւնն յանձնուած է, լսեցէք թէ ձեզ եւս ինչ կըսեմ: Գիտնալու էք նախ որ վանքերը անոր համար հաստատեալ են՝ որպէս զի աշխարհի կեանքէ հրաժարեալ կրօնաւորներն անոր մէջ առաքինութեան և գիտութեան վարժուին, եւս և աշխարհի փորձութեան ծովու մէջ ալեկոծութեան բռնուած հոգիք ատեն ատեն իբրեւ ի նաւահանգիստ վանք գան և ապաշխարեն: Եղբայրներ, ինչ գեղեցիկ բան է տեսնել՝ որ վանքերը առաքինի կրօնաւորներով զարդարեալ են, և կրօնաւորներն մշտապաշտօն հսկմամբ աղօթքի կը պարապին, իրենց անձերը ժողովարարութեան և խստամբերութեան վարուց կը վարժեցնեն: Գլուխնին կը սքօղեն, բնականէն պինդ և կամակոր մի բան ծռելու պէս, աչքերնին և երեսնին կը ծածկեն աշխարհական ցանկութեանց մուտք չտալու համար, յայտնի օրինակ կը դառնան ապաշխարհողաց և աշխարհի ախտաւոր վայելչութենէ նեղութիւն կը բողոքեն: Անոնց որ ասանկ աստուածաշէն հաստատութեանց վերակացու կարգեալ են, և կրօնական ուխտի կամ հասարակութեան մը գլուխն են, կը պատուիրեմ որ օրինակ ըլլան սրբութեան, ամբիժ անարատութեան, առաքինութեան, ընթերցասիրութեան, աղօթասիրութեան, որոնք որ վանք

կուգան կ'երթան ապաշխարհութեան կամ աշխարհի ծանրաթախիժ գբաղմունքներէ քիչ մը հանգիստ և մխիթարութիւն գտնելու համար, մխիթարելու զանոնք հաւատով և քաջալերելու յուսով: Կը պատուիրեմ՝ որ ուխտաւորներէ ինչ նուէր, դրամ, արմտիք, անասուն, կահ և կարասի կ'ընծայուի պահպանէք ամենայն հաւատարմութեամբ, առանց շաւղլութեան և առանց զեղխութեան, իմաստութեամբ մատակարարէք կրօնաւոր եղբարց հարկաւոր պիտոյից համար: ասկէց աւելին ծախսէք մենաստանին շինուածոց ամբողջութեան և համեստ բարեգարդութեան և շրջակայ գեղջականաց զաւակներուն կրթութեան: Եւ Ձեզ կրօնաւորացը պատուէր կուտամ, հընազանդ եղէք ձեր առաջնորդ վանահօր, ոչ թէ մարդահաճութեամբ՝ ալ սիրով և անկեղծութեամբ վասն Աստուծոյ և վասն բարեկարգ պահպանութեան սուրբ մենաստանին: Ո՛ր կը բռնաւոր որ՝ առաջնորդ ըլլայ այն կամ եղբայր՝ որ վանքին գոյքը, կարասին և որ և է ստացուածքը իր ընտանեաց և այլոց կամ ծանօթից համար վատնէ, այսպիսին առանց դատապարտութեան չմնար առաջի Աստուծոյ և առաջի ազգին: Պատուէր կուտամ կրօնաւորացը, չըլլայ թէ վանքէն դուրս ելլէք և ասդիս անդին գլուխ տնկած թափառական շրջիք, ասիկա պատիւ չբերեր ձեր կրօնաւորական անձնութեան կարգին, ալ այն ատեն պէտք է դուրս գաք՝ երբ պատրիարքական իշխանութիւնն հրամայէ կամ թեմակալ եպիսկոպոսը՝ որոյ վիճակի մէջ որ մենաստանը կը գտնուի վանահօր հետ ի միասին կը պարտաւորեն զձեզ ելլել և պաշտօն մը վարել:

Ձեզ եւս, ժողովուրդք Ուստուծոյ, պատուէր կուտամ՝ որ հպատակիք ձեր առաջնորդին՝ զոր Սուրբ հոգին իշխանութեան ձեռքով ձեր վրայ վերակացու կարգեց. Ուստուծոյ այս մեծ պաշտօնէին և Յիսուսի Քրիստոսի երեսփոխանին հետ մի այնպէս վարուիք՝ որպէս թէ լինէր այն մի սոսկական և աննշան ձեր ծառայն՝ որովհետեւ ինչպէս մարմնաւոր թագաւորներ իրենց դրած վերակացուններուն դիմադարձներն և արհամարհողները սաստ

կութեամբ կը պատժեն, նոյնպէս և Քրիստոս մեր երկնաւոր թագաւորը շատ ծանր կը բարկանայ այն ժողովրդեան վրայ՝ որ իւր պաշտօնեայն կ'արհամարհէ, պաշտօնէին եղած պատիւը կամ նախատինքը ինք իրեն կը սեպհականէ. ինչպէս քսած է. — ով որ ձեզ լսէ ինչ կը լսէ, և ով որ զձեզ անարգէ՝ զիս կ'անարգէ: Եւ թէ Սուրբ և Գոմոր քաղաքաց բնակիչներն աւելի թեթեւ պիտի պատժուին դատաստանի օրն՝ քան այն քաղաքի բնակիչներն՝ որ զձեզ չեն ընդունիր և ձեր խօսքը մտիկ չեն ընել: — Ժողովուրդք, հնազանդ եղիք նաեւ ձեր քահանայներուն, ինչ տուրք որ սահմանեալ է քահանայից՝ զուարթութեամբ վճարեցէ՛ք, մի՛ զրկէք քահանայներն իրենց մարմնաւոր իրաւունքէն՝ յորոց հոգեւոր բարիք կ'ընդունիք, որպէս զի նոքա ալ իրենց ընտանեաց հոգերէն ազատ մնալով՝ մշտադիւր և հաւատարիմ ժողովութեամբ ջանան և աշխատին ի շինութիւն եկեղեցւոյ, Կան մեր մէջ շատեր, որ տուրք տալու սովորութիւն չունին, ամէն բանի մէջ բիծ փնտռողներ են, և ողորմութիւն չապու առիթ մը կ'ուզեն գտնել՝ այսպիսիները քահանային քիչ մը ապրուստը շատ կը տեսնեն, աւելի լաւ կը համարին՝ որ քահանայն տուններն և փողոցները տգեղ, կարկատուն և հին հագուստներով իբրեւ մուրացկան թափառի՝ քան թէ ընտանեկան հարկաւոր պէտքերէն ազատեալ կարենայ ինքզինք եկեղեցւոյ սըրահը կամ ժամատունը ամփոփել և պարապիլ աղօթքի և սուրբ գրոց ընթերցման:

Եւ ձեզ վարժապետք, պատուէր կուտամ՝ որ ձեր աշակերտներն վարժեցունէք հայերէն լեզուի, ազգային պատմութեան, կրօնքի, բարեպաշտութեան և ուրիշ արտաքին կարեւոր գիտութեանց՝ որչափ որ կը տանի քաղաքին կամ գիւղին կարողութիւնը: Սորվեցուցէ՛ք սիրելի զԱստուած՝ որ յերկինս է, և որ սկիզբն և հեղինակ և աղբիւր է իմաստութեան. սորվեցուցէ՛ք սիրելի մեր բարերար թագաւորը և նորա իշխանութիւնն ու իրաւունքներն աշխարհի վրայ, եկեղեցին, ազգը, հոգեւոր և սահմա

նադրեալ ազգային իշխանութիւնը: Սորվեցուցէ՛ք պատուել և խնամել իրենց ծնողները, յարգել բարերարները, պատկառիլ ծերերէն, հնազանդի մեծերուն: Սորվեցուցէ՛ք կիրակէն սուրբ պահել, այս է՝ անխափան ամէն կիրակէ սուրբ պատարագի խորհրդոյն ներկայ գտնուիլ, կիրառել օրն Սուրբ գրոց ընթերցման և բարեպաշտական խօսակցութեանց պարապել: Սորվեցուցէ՛ք որ բերանին մաքուր պահեն, աղտեղի բառ և խօսք չհանեն, հայերէն յստակ լեզու գործածեն, պարկեշտ և համեստ հագուելն, վայելուչ շարժումներով և խոնարհ գէմքով խօսին, քալեն և կենցաղավարեն: Վարժապետք, միայն դպրոցի մէջ ձեր աշակերտաց խրատատու և բարի օրինակ ըլլալ չէ պարտքերնիդ, պէտք է քահանայից ալ գործակից լինիք: քահանայից հետ մտէք ելէք ծնողաց տուններն, գիտութեան և լաւ կրթութեան օգտակարութեան վրայ խօսեցէ՛ք, ձեր անձին վրայ գիտութեան շնորհքը դեղեցիկ և հաճելի երեցուցէ՛ք, որպէս զի ծնողք ալ ձեր անձին վրայ գիտութեան և կրթութեան հասունացած ճաշակն գործնական կերպիւ փորձելով ինքիւրենց մէջ յորդորուն դպրոցական ծախուց մասնակցիլ: Դուք ալ ծնողք, պէտք է գիտնաք՝ որ ինչպէս ձեր զաւակաց մարմինը կը դարմանէք կերակրով և հագուստով՝ որպէս զի անօթութենէ չնուաղին, և ցուրտէ ու տաքէ չմեռանին, աւելի եւս պէտք է հոգւոյն կրթութեան համար հոգ տանիք և ծախք չը խնայէք:

(Շաքոնակէլ)

ԿԵՐՈՒԽՈՒՄ ՄԵ ԽԱՒԱՐԻՆ ՄԷՋ

(Նորոգ թիւն)

Հետեւեալ առաւօտուն, սայլակն, երկու պարապ տակառներն ու սկաւառակն իրենց տեղերն էին: Միայն 200 դահեկան կար պնակին մէջ: Ոչ ոք համարձակած էր կաթիլ մը շաքարօղի ըմպել, առանց զինը վճարելու, հակառակ վաճառողներու բացակայութեան:

(Ասիկայ)՝ այն թուականին ամենէն

յայտարար իրողութիւններէն մին է Դալիֆօնիոյ համար, ուր մարդ տմենէն թեթեւ պատրուակաւ մը կրնար մեծ ծրար մը ընդունիլ, ուր դերասան մը տեսարանին վրայ կը սպաննուէր հանդիսատես անձի մը կողմանէ, որ դժգոհ էր անոր դերէն, ուր հիւսնէր քաղաքը կրակի կուտային, վերաշինութեան գործ հայթայթելու համար, բայց ուր երբէք գողութիւն չէր պատահեր, ի շնորհս արագ ծաւալման Լինչի հոշակաւոր օրինաց դատավարութեան:

Երկուքին բարեկամք, այս հաշուով գրեթէ 3000 տական ֆրանք պիտի առնուն իբր բաժին: Ամբողջ քաղաքին մէջ մէկ քանի հատ միայն մնացած էր Սան-Պրանչիսկոյի տուններէն, որոց ինայած էր հրդեհն, չեք գիտեր ինչու:

Ուրեմն հիւսնութիւն ընելէ ուրիշ արհեստ չէր մնացած քաղաքին մէջ, երկու կամ երեք ափս: Ժողով և Ֆրանսուա՝ բրդէ լաւ ծածկոյթներ, տապարներ, մարկեղներ, զէնքեր դէնեցին ու գացին Միւլքալիմէի հանքերն, զոր Ֆրանսուաք Մօն-Գալաժի դարձուցին:

Այս ոսկեքեր վայրերն, զորոս մեր հայրենակիցներէ երկուքն այսինքն Ֆուռսատ եղբարք յերեւան հանեցին, գաւառին ամենէն ճոխ հանքերն էին: Բախտն որպէս թէ հատուցանելու գելով Ժողովի և Ֆուռսուալի վնասներն բրդի առաջին հարուածին, մէջ տեղ դրաւ ոսկու խոշոր կտոր մը: Իրենց ամենօրեայ հասոյթը զուտ գումարներու բարձրացաւ և չորս ամիս յետոյ Սոօգոօնէն ճամբայ ելան իւրաքանչիւր ոք գրեթէ 40,000 ֆրանք ունենալով իւր գրպանին մէջ:

Լառուէյ Սան-Պրանչիսկո վերադառնալու համար կը թողուր հանքը: Մէկ քանի շաքարթներ հոն մնալով, առեւտրական ինչ ինչ շահագիտութիւններ պիտի փորձէր և յետ այնորիկ Շիլլի պիտի ուղեւորէր:

Հարկ չկայ աւելցունել, թէ Բօլէո անհունս գոհ այն 40,000 ֆրանքի մթերքէն, զոր կը պարունակէր իւր կաշեայ գօտին, կըմէր որում և պատահէր, Վաղը Ֆրանսա կերթամ:

Երկու շոգենաւք միապէս կը մըխային Սոօգոօնի քարափին մօտ, եր-

կուքն եւս ի Սան-Պրանչիսկո ուղեւորելու պատրաստուած: Ժողով Բալէֆէ պիտի մտնէր, երբոր Բօլէո արդիւնով դայն, ըսաւ:

—Ես լաւ կը ճանչնամ այդ շոգենաւք: Թէն շատ սրարշաւ է, բայց խիստ հին: Մտնենք ի Սոփոֆոն, որ կարինոր, զքանչեւապէս կառուցուած և ամեն վտանգի դէմ հաստատուն նաւ մ'է:

—Սա վախկոտութիւնը բնաւ չպիտի թողուս, այնպէս չէ՛:

—Բնաւ երբէք, պատասխանեց Ֆուռսուա, առանց դարմանալու և իւր ընկերը դէպ ի միւս նաւը հրելով:

Երեկոյեան ժամ հինգին ճամբայ ելան, նսեմ և թեթեւապէս մառախլապատ օդով մը: Մեր երկու հայրենակիցք նաւուն տախտակամածին վրայ պառկած էին և կը ննջէին խոր իքուն:

Ուղեւորութեան առաջին մասը կատարեցաւ, անխափան և անչառկ:

Մէկ քանի ժամ յետոյ, նշմարուեցաւ որ Բալէֆէ երկու երեք հարիւր մեղր ետին կը գտնուէր Սոփոֆոնի սակայն ոչ ոք կրցաւ վերագրել նմա մրցման ելնելու դիտաւորութիւն մը: Սոքա, երկուքն ալ, խաղաղութեամբ իջան Սոփոգոնի գետն ի վար, որ այնքան խորունկ և այնքան անձուկ էր, զի ոչ միայն երկու նաւեր չէին կրնար անդ արագութեան մրցում մը կատարել, այլ նաեւ գետին մէկ քանի կետերուն մէջ ստիպեալ իսկ էին ուղեւորներն իջեցունելու, որպէս զի նաւը թեթեւայ և այսու կարելի ըլլայ շրջեցունել դայն աւելի դիւրաբար:

Վերջապէս, հասան ի Վենետիկ, Պետութեան վաղեմի մայրաքաղաքն, ուր երկու շոգենաւք պարտէին խարխալ նետել:

Սոյն քաղաքին նաւահանգիստը հասնելէ կէս ժամ առաջ, Ժողով Լառուէյ և Ֆուռսուա Բօլէո յիշոյներու, սպառնալեաց և ոտից ուժգին դուփիւններու ազմուկէ մը արթնցան ընդոստ: Աչերնին վեր վերցուցին մեքենապէս, և Ֆուռսուա կապարի գոյն առաւ, երբոր նշմարեց մարդ մը, զոր նաւուն վրայէն կ'անցունէին: Մեքսիգացի մ'էր նա, որ պառչածից և պարտաւորութեան կանոնները զանցառած էր և զոր յանկարծակիի բե-

ըսած էին խաղու մէջ գողութիւն ըրած ժամանակ :

Ջուրը պիտի նետէին զայն : Բայց նա գիտէր լողալ :

Այս գործողութիւնն իսպառ քու- նը խելաց երկու բարեկամաց աչերէն : Ուստի անմիջապէս յոտին կանգնեցան և այն ատեն համոզուեցան , թէ տա- րօրինակ ոգեւորութիւն մը կը տիրէր Սփայփայ վրայ : Ուղեւորներէ շա- տեր , որք Ամերիկացիներէ կը բաղ- կանային , ամենքն ալ ոտկերք վայ- րերու թանկագին մետաղովն բեռնա-ւորեալ , սկսած էին թուղթ խաղալ , իրենց շահու կամ կորստեան յուզում- ներն ծածկել ջանալով գիտի , գա- րօղիի և շամբանեալի խոշոր գաւաթ- ներու տակ , որոց մէն մի շիշը յիսուն ֆրանք կ'արժէր :

Ալքօօլին օգնութեամբ , խաղերը շատ սաստիկ էին և ոգեւորեալ , դա- նակներն և բազմհարուածեան ա- տրճանակք եւս խաղու դրուած ար- ծաթներուն կը մասնակցէին : Սպառ- նալից լուտանքներ և յիշոցներ ամե- նուն չըթանց վրայ կը ծածանէին : Ներկայք դեռ կատարելապէս գինով չէին , բայց դժուարին չէր կանխա- գուշակել այն վայրկեանն , յորում Բակքոս բոլորովին պիտի տիրապետէր իրենց ամենուն վրայ :

Պաւստուս , խաղամոլներն և գի- նըմպուններն անպատում զարհուրան- քով մը գիտելով ,

— Եթէ վրաս գէշ խօսիլ ուզէի , միմաք , իրաւ որ գրաւ կը դնէի , թէ վաղը Թրանսա չպիտի կրնամ ոտք կոխել : Արգելք մը պիտի պատահի : Ի՞նչ : — Ես ալ չեմ գիտեր , բայց կը հաւատամ , թէ անպատճառ բան մը պիտի ըլլայ : Այս նաւն աղիտաւոր պատահար մը կը տանի իւր հետ :

— Երկչո՞ւս դունալ , պատասխանեց Ժոռժ անայլայլ :

(Շարունակելի)

Թարգմանեց

ԳԵՈՐԳ Կ. ՍԻՄԲԵՇԵԱՆ

Ն Ե Վ Ի Յ Ե Է

ՄԻԻՖԻՏ ՊԻՐ ՍԸԶԱՆ

Պրանսա հապսխանէլէրինտէն պի- րինտէ մահպուս օլան պիր միւնրիմ իւզերինտէ պիր սըչանըն իճրա իթ- տիյի թէէսիրի խուսուսընտա սահիհ

պիր հիքեայէ նազլ օլունմագտա տըր : Պու միւնրիմ օլ գատար վահչի վէ խույ- սըզ իտի քի հապսխանէ պէքճիլէրի կիւնպէլա անը գապթ էտէպիլիլէր իտի : Պագաթ պիր վագրթ սոնրա անրն թավր ու հարաքէթլէրինտէ էյի օլմասընա ալամէթ օլան պիր թէպէտ- տիւլ միւշահատէ օլունմագտա պաշա- նըլտը : Անլէր պու թէպէտտիւլիւ իզահ իտէմէզլէր իսէ տէ , պիր կիւն քէնտի ըէֆիլէրիլէր պէրապէր իշլէտիյի սը- րատա պէօյիւք պիր սըչան մէրգուլմըն գոյնընտան տըչարը աթլայրպ հալիլ- նին պիր պաշընտան օլ պիր պաշընա գօշտու : Պէքճիլէր սըչանը գօվալա- մագտա պաշատըլար իսէտէ , միւնրիմ անը էսիրկէմէլէրի պապընտա փէք աճըլը սուրէթտէ անլէրէ ըէճա իյլէ- տիքտէ , անլէր միւնրիմի սըչանըն ար- գասը սըրա կիթմէյէ պրագտըլար : Սըչան միւնրիմին սէսինի իշիտինճէ տըչարը չըզրպ տօղրուտան տօղրուեա մէրգուլմըն գօյնունա կիրաի : Պատէհու մէրգուլմ միւնրիմ կիթտիքճէ ուսլու վէ իթաաթլը օլտըղընտան , ագըպէթ պէքճիլէրին էմնիյէթլի մուսվինի օլ- տու : Իշլէ պիր միւնրիմին քէնտիսի իշիւն եալընըզ վագիֆէ էթմէքտէ կէօ- րինէն մախլուգա տօղրու իպրազ էթ- տիյի մուհապպէթ անըն քիւլլիյէն ֆէրգլի պիր ատէմ օլմասընա վասըթա օլտու :

ԹՕՍՊԱՂԸԱՐ

Թօսպաղըլար փէք չօգ եաշարլար. եիւզ սէնէտէն զիյատէ պիր միւտտէթ պիր ֆամիլեա արասընտա էօմր կէչի- րիպ 125 սէնէտէն զիյատէ եաշատըգ- տան սօնրա , պու կիւնլէրտէ ինկիլ- թէրրատա 2էսթըր նամ մահալլտէ էօ- լէն պիր թօսպաղը հագգընտա աթի իւզ զիքը հիքեայէյի օգուտըգ : Պու թօսպաղը էվ քէտիլէրի իլէ սօն տէ- ըէճէ մուհապպէթլէ կէչինիպ քէնտի թաամընը վէ սիւտիւնիւ անլէր իլէ պիրլէքտէ պիր գապտան եէր իտի : Թօսպաղըլարըն թապիաթլարընըն իգ- թիգասընտան պու հայվան գըչ մէվ- սիմինտէ թօփրագ իշինտէ սագլանըր իտի , վէ շուրասընը զիքը էթմէք փէք վաճիպ տիր քի , պու հայվանըն զայ- պուպէթինէ քէտիլէր ասլա թէաճիւպ ալամէթի իպրազ էթմէզլէր իտի : Հօկ.

տեմքեր օրթասընա տօղրու պաղչէյէ կիտիպ Ապրիլ վագրթլարընա գատար պիր տէֆա պիլէ կէօրինմէզ իտի : Ապրիլ ալընտա պու հայվան իւզէրի չամուրլա գափլը օլարագ մաթպախըն գափուսը էօնիւնտէ ափանսըզ կէօ- րինիւր , վէ կէօյա տահա տիւնքի կիւն պիրլէքտէ թաամ էթմիլլէր կիպի քէ- տի տօսթլարը իլէ թէքրարէն թաա- մընը եէմէյէ պաշլար իտի : Պու թօս- պաղը՝ կիզլէնմիշ իտիւյի մուվագգաթ մէզարընտան չըգմայրնճայա գատար անըն նէրէտէ իտիյինի հիշ պիր քիմ- սէ պիլմէզ իտի : Մէզքիւր թօսպա- ղընըն տէլիլի էյիճէ թէֆթիշ էտիլ- տիքտէն սօնրա եէրտէն իքի այագ գատար տէրինէ , վէ պազէն տախի գըչ չէտիտ օլտըղընտա տէօրթ ալագ գատար էնկինէ էնէր իտիւկի անլա- չըլտը :

Մէզքիւր տէլիք պիր այագ գութ- րունտա վէ պազէն տահա կէնիշ օ- լուպ՝ անը գաղար իքէն քիմսէյէ պիլ- տիլմէմէսի սըրր նէվինտէն օլան պիր խուսուս տըր :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Հ Ա Մ Ա Ռ Օ Տ

ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԽԻՍ ՊԻՐՈՒՍՈՅՑ ԵՂԱՆԱԿ

(Նախորդ Բէւէն)

« Կը հարցընէք թէ ի՞նչու բառե- րէն ոմանք միայն եղակի ունին , և ոմանք՝ միայն յօքնակի : Նախ պէտք է գիտնաք որ արդի գրագէտքս այդ խտրութիւնը չենք ընդունիր , ազա- տութիւն կ'զգանք ըսելու անխտիր , աչք , աչքեր , խաւար , խաւարներ , արտօսը , արտօսըներ , սոխ , սոխեր , թուռփ , թուռփեր , յետոյ հոլովել այս բառերն ըստ կամի , զորօրինակ . սոխին սեռականը սոխի ալ կ'ըլլայ , սոխոյ ալ կ'ըլլայ , սոխայ ալ կ'ըլլայ . և կը փորձուիմ հաւատալ թէ սխտոր կամ խտոր բառն ալ սոխին մէկ տե- սակ սեռականն է , զոր անշուշտ մեզ պէս փորձառու գրագէտներ կազմած են ժամանակաւ :

« Ըսածներս զարմանալի կամ անլի

կամ անախորժ չթուին ձեզ :

— Ինչ կ'ըսէք, էֆէնտի, կարելի է միթէ :

— «Այո՛», ասոր ապացոյցներն ունիմ ոսկեգարու հայերէնէն ալ : Ուլ բառին սեռականը ուրի ալ կըլլայ, ուլոյ ալ կ'ըլլայ, ուլու ալ կ'ըլլայ. բաց բառարանը կարգաւ. և տակաւին շատ ու շատ կան ասանկ բառեր :

«Հին հեղինակներ զմեզ չեն կըրնար կաշկանդել, գրչին ծայրն եկածը դուրս պէտք է թափի, մեկան թէ խօսք ինչ որ լլայ :

«Գալով այն ձեր հարցման թէ ինչու այնպէս եղեր է ժամանակին :

— Ինչը . . . :

Կը ցաւիմ որ այս հարցումը ընելու թերութիւնը գործեցի, բոլորովին միտքէս ելլելով թէ անուններուն թըւոց վրայ հարցում մը ուղղած էի իրեն :

— «Միթէ մոռցա՞ք. չըսի՞ք միթէ՛ թէ ինչո՞ւ . . . բայց ներեցէք, ժամանակը կը պակսի, այսօր գրելիք մեծ յօդուած մ'ունիմ, ատիէօ, խօսքըս շարունակելի կը թողում. ի տեսութիւն . . . »

Եւ հեռացաւ : Ինչպէս ըսի, այս մեծ գրագէտին սոյն խօսքերն շատ գոհ ըրին զիս : որովհետեւ պէտք եղած լոյսը կը սփռէր մինչեւ հիմա իրեւ գաղտնիք մնացած այն խնդրոյն վրայ : Բայց ես կը սիրեմ իմ քերականութեանս մէջ նախնեաց ուղղութեան հետեւիլ և պահել բառերէն ու մանց եղականութիւնը և ոմանց յօքնականութիւնը :

Ուստի պէտք է գիտնանք որ, հա կառակ արդի գրագիտաց անխտրական գովելի ոգւոյն, միշտ եղակի բառով պիտի մնայ «է» բառը որ հիմա երկինք վերացած է, և պիտի մնայ յօքնակի թուով էֆէնտի բառը՝ զոր շատ աղւոր կը հոլովեն էրիկ-կնիկներ : Բացառութիւնք

Որովհետեւ մեր լեզուին քերականութիւնը առանց բացառութեան կանոն չկրնար ունենալ, մեր շինած քերականութիւնն ալ ունի իր բացառութիւնները : Բայց շատ քիչ են, պէտք չէ վհատիլ :

Արդ՝ պէտք է գիտնալ որ ամեն «ուհի» և «ի» վերջաւորեալ բառերը սեռականի մէջ կը տարբերին փոքր

ինչ այս երկու տեսակ հոլովմանց եղանակէն : Եւ արդարեւ ինչ խորթ է սպասուհի բառին իբր սեռական ըսել սպասուհիի. բայց հայցական հոլովի մէջ միշտ պիտի հետեւինք երկրորդ հոլովման հայցականին, և պիտի ըսենք՝ սպասուհիը, այսպէս անորժալուր կ'ըլլայ կարծեմ :

Բայց գինի բառը չհոլովիր, ասիկայ կը խմուի, — չափաւոր. սիրելի բառը շրթանց վրայ միայն հոլովելու է. նաժականերու մէջ ալ կրնայ գործածուիլ, — հարկ չեղած ատեն — «մինիմինի» բառը ամենեւին չհոլովիր. ածական մ'է որ անգղիական փօթիններ կրող ոտքերու մեծ յարմարութիւն ունի :

ԳԼՈՒԽ Բ.

ԱՅՍԿԱՆ

Ածական նախ ածող հաւերուն կ'ըսուի. չենք կրնար ածական աքլոր ըսել, որովհետեւ կարծեմ աքլորները չեն ածեր : Ածական կը համարուի նաեւ կայծոռիկը :

Երկրորդ՝ ածականը, ինչպէս բոլոր քերականութիւնները ըսած են, գոյականին ինչպէս ըլլալը կը ցուցնէ, երբեմն ալ քանի հատ ըլլալը. երբեմն ալ ուրկէ եկած ըլլալը, երբեմն ալ ուրկէ գացած ըլլալը, երբեմն ալ խելքին փչած ըլլալը, երբեմն ալ բնաւ բան մը չցուցնենք : Այս վերջնոց կարգէն է «ազնիւ» ածականը, որ հիմա յաճախ կը գործածուի. «աղւոր» ածականը՝ որ ներկերու բաղադրութիւն մ'է, «գիտուն» ածականը՝ որ շրջանաւարտ ուսանող կը թարգմանուի :

Որպիսութիւն ցուցնողը, գոյականով, մէկտեղ, և գործածութիւննին ընդհանրացած :

Մեծապատիւ տէր. Ազնուաւիայլ տիկին. Բացառական կղեր. Հայցական աչքեր, Մերժողական հայեացք. Տանտիկին խաթուն. Արեցող ամուսին. (այս բառը իբրեւ լոկ օրինակ մը կը դնենք, միտքերնիս սխալ չմբռնուի) :

Գանի հատ ըլլալը ցուցնող կամ թուական ածականք

Եթեմասուն և չորս դահեկան (արդի վարժապետներուն ամսականն) Տասն հազար ոսկի (պահանջուած դը-

րամօժիտ) Երեք ու կէս քէսէ (քնդունուած դրամօժիտ) Եթուկէս պըսակ (դերասանուհի մը ընդունած) Վեց միլիոն վեց հարիւր հազար հինգ հարիւր վեց ծափահարութիւն (դերասանէ մը պահանջուած) Եւ. Եւ. Եւ.

Ծանօթ.— Ածականները բացառութիւն չունին. ամեն մարդու կրնայ բարի ըսուիլ, ամեն կնոջ կրնայ ազնիւ ըսուիլ : Ազնիւ հանրմը սակայն ածական չառնել, ի պատիժ այն յափըշտակութեան զոր գործադրած է կնքուած օրն ազնիւ ածականին վրայ. Այսպէս է Ուազ աղբարը, այնպէս է Զիւմրիթ տուտուն, այսպէս է Պարոնիկ եղբայրը, այնպէս է Զգաստիկն օրիորդ և որոց սոցին սակի են մարգարէք՝ առաջնորդք՝ քարոզիչք՝ վարժապետք՝ հանրմայք՝ տիկնայք՝ տուտուք Եւ. Եւ. Եւ.

(Շարունակելի)

ԳՐԱԾԱՆԼԸ ՊԻՐ ՊԱԳԴԱՆԸ ՆԱՍԻՋԱԹԼԱՐԸ

Պագգալ էսնաֆընտան պաղըլարընն սէնաթլարընտա սուր իսթիմալաթ իճրա իտէրէք, պիր թագըմ էհայիի ալտաթմագտա օլտուգլարը օգուեանլարըմըզա մալիւմ իսէ տէ, պու խուսուսուն պիր գաթ տահա թագվիյէսի զըմընտա, աթիտէքի վուգուաթը արգ ու պէյան իլլէրիզ :

Մէմլէքէթինի թէքք իլէ օն իքի սէնէլէրտէն պէրու Ստամպոլտա պագալըգ սէնաթը իլէ մէշղուլ վէ պիր իքի քեարկիր ագարէթ ոահիպի օլմուշ օլան պիր պագգալ, պու տէֆա մէմլէքէթինտէն օն պէշ եաշընտա պիր օղլունու լտամպոլա կէթիրիպ չըրտգ իթմիշ, վէ ալթը սէնէ գատար քէնտիսի գուլանըպ ըէնկի եաղտան գայպ օլմուշ պիր էսկի սապօն չուվալընը չօճուղուն պէլինէ պաղլատըգտան սօնրա, կիճէ քէնտի օտա սընտա նարկիլէսինի իչտիղի էսնատէ, օղլունու հուղուրունա չըղըրըպ աթի իւզ զիքը նասիհաթը սէօյլէմիշ օլտուղու իշտիլմիշ տիր :

Պէնիմ կէօզիւմին ըշըղը օղլում, սանղա վէրտիղիմ նասիհաթլարը իյիճէնէ տիինէ :

Սէնի մէմլէքէթտէն կէթիրտիղիմին

սեպտեմբերի էլիմիզմի պուլուսան զենա-
հաթը սանդա էօյրէտիպ ատամ սըրա-
սընա սօխմախտան իպարէթ տիր օղ-
լում, պիր սէնէյէ զատար պու զենա-
հաթը էօնկրէնմէլիսին քի պէնտէ պիր
մէմէլէթէ վարայրմ. չիւնքի զարտաշ-
լարընտան զիյատէ վալիտէնին պանդա
եազաղը մէխթուպլար պիրազ զօւ-
լումանա, չիմտի պագալլըգ իթմէք ի-
չիւն աչըլա կօզ. պիլէյին զըրըլա պի-
րազտա հազըր ճէվապ օլմալըսըն, ի-
քի ալ զատար մահալլէտէքի միւշտէ-
րիլէրիմիզին էվինէ մալ կէօթիւրմէլի
քի էվլէրի էօկրէնէսին. սախըն հա' էվ-
տէ կէօք կէօզլիւէրին լափլարընա ալ-
տանըպտա զարըտան մալ վէր-
մէ :

Տիգաթ էթ քի էվէ կօթիւրտիզին
մալի թարթմազլար ըսա թիւքեանա
վարաղընտա իքի գալթընը թէֆտէրէ
ճըզը վէրէսին, ամմա մալը կէօթիւր-
տիզինտէ օգկասընը տիրհէմինի սիվալ
էտէրէրսէ տօղրու ճէվապ վէր, պէօյ-
լէճէնէ էթմէմիզտէն մէրամ շու քի օ-
ղուլ, պուրանըն ատամը մէմէլէթի-
միզին ատամընա պէնգէմէզ, օ սէնին
ֆիրէնկ չատըրըլա կէզէնլէրին չօղու
բարա վէրմէլլէր աղնատըն մը
օղլում, պուսլարա տիրիւստ հիսապ
թուլթմաեա կէլմէզ իքիսինի ճըզմալը
քի, օճախլարը պաթասըճալար բարա-
նըն եարըսընը վէրմէլլէրսէ, սօնկրա
ուսուրուսընը հէսապը նօխսան կէլ-
մէսին :

Տիւքեանտա պօշ օլտըղըն վագըթ
ճանըն սըգըլըրսա տէֆթէրի աչըպ
սաղ կէօրտիւղիւն միւշտէրիլէրին սօ-
մախլարըն արասընա պագէն իքի վէ
պագէն իւշ իլիմօն սօգուշտըրը վէր,
պուսու իլէ սէնին կիւնտէլիք նաֆա-
ղան չըգար :

Ելիճէնէ տիգաթ էթ պագը գուր-
նաղ գատընլար վար էվլէրինէ կէօ-
թիւրտիզին մալլէրի եազարլար, օն-
լարա պախ քի հէր նէ քի կէօթիւ-
րիւր իսէն սաթաղըմըզ ֆիաթըն չէյ-
ըէյի սէօլլէյէսին քի, եաղնըճ եազսըն-
լար, հիսապ պաշընտա իքի թէֆտէր
պիր եէրէ կէլինճէ. գարը եաղնըճ
տըր տէյէրէք տէլի կէօզ էր-
քէքլէրինի զանտըրը վէրիլիզ, ամմա
ախշամ էրքէյի էվէ վարաղընտա չագ-
մագ բաթըրտըսը չըգը վէրէճէյիմիշ
սէնին նէնէ կէրէք, չիմտի պու զա-

տար էլվէրիւր օղուլ, եարըն ախշամտա
թէրազի վէ սայիր էօյրէնէճէք իյէրին
իշուսն սէօլլէյէճէյիմ, պախ քի պուս-
լարը էլիճէ գուլաղընա տէրնէշտիրի
վէրէսին :

Օլ կիճէ օղուլ եաղըն բէշէթա պէ-
լինտէ պաղըն եաթտըգտան սօնրա,
էրթէսի կիւնիւ սապահլայըն էրքէն
ուեանըպ էլի վէ եիւզիւնիւ եալգա-
մայա վագթը օլմայարագ ագչամա
գատար տիւքքեանըն պիր քէօշէսին-
տէ օթուրուպ բէտէրինին իճրայէ գօյ-
տուղու հիւնէրլէրի սէյր իաէր իտի :

Ագչամ իւզէրի միւշթէրինին պիրի
կէլիպ վէ էլլի բարա վէրիպ, «ուստա-
էվէ աճէլէ պէշ իլիմօն կէօնտէր» տէ-
մէսինտէ բէտէրի օղլունա պէշ ի-
լիմօն վէրիպ մէրգում միւշթէրինին
խանէսինէ կէօթիւրմէսինի էմր իթտի
Օղլու իսէ, պապասընը նախհաթլա-
րընտան տիշտը պիր իշկիւզարըգ
իթմէք էֆքեարըլա եօլտա պիր ի-
լիմօնու ճէպէ աթըպ տէօրտիւնիւ
կէօթիւրտիւ, վէ սագլատըղընը թէք-
րար թիւքքեանա կէթիլիպ բիրինճ
չալէլեասընըն իւստիւնէ գօյտու :

Բէտէրի օղլունուն պու հարաքէ-
թինտէն աշուրի տէրէճէ սէվինճ տու-
յարագ, աֆէրիմ օղլում, սէն պա-
պանըն եէրինէ կէշէճէքսին պու տալ-
րանըլա պիր իքի սէնէ զարֆընաա
ագարէթլէրիմիզին սայըսընը արթըրա-
պիլէճէքսին տէյուպ կիճէ սաաթ իւշ-
տէ տիւքքեանը գաբատըգտան սօն-
րա, օտալարընա չըգարլար : Օղլու
բէտէրինին էմրի իւզրէ, նարկիլէսինի
եօղուրտօն թէրազիսինի վէ կաղ
լիպրասընը բէտէրինին էօնիւնէ կէ-
թիւրտիքտէն սօնրա, էլ բէնչէ գարը-
սընտա տուրուպ, իւք ագչամըի նա-
սիհաթլարըն պագիսինի իշիթմէք ի-
չիւն գուլագլարընը պիլէտի :

Նաախհաթլարըմը տէվամ իթ-
մէքտէն էվլէլ, սէնին պու կիւնքի
պիր իլիմօնուն իւզէրինտէ կօթէրտի-
զին իշկիւզարըլա տայիր սանդա պիր
սիւվալըմ վար : Փարզ իտէլիմ քի եա-
րըն սապահ պէշ իլիմօն ըսմարլայան
միւշթէրի կէլիպ նիչիւն պէշ եէրինէ
տէօրթ իլիմօն կօթիւրտիւղիւնի սիվալ
իտէճէք, նէ ճէվապ տայատը վէրէ-
ճէքսին :

Տէյէճէյիմ քի, կօթիւրտիւղիւմ
իլիմօնլարըն թանէսի օն իքի բարա-

տան աշաղը օլմազ :

—Բէք ալա, ֆագաթ պաշգա
պախալլար օն բարայա վէրիյօրլար,
տէր իսէ :

—Օնլարըն սաթտըղը չիւրիւք տիւր,
պիզտէ չիւրիւք մալ եօխ տուր տէ-
րիմ :

—Բէք էյի, էյ պու հիսապտան
իքի բարա հագգըմ սիզէ կէչիյօր-
զիրա տէօրթ իլիմօն օն իքիշէրտէն
գըրգ սէքիլ բարա իտէր. պէն էլլի
բարա վէրտիւմ, պագի գալան իքի բա-
րամր իսթէրիմ տէր իսէ :

—Էյի ամա էֆէնտիւմ, պէն պաա-
պախ սիզին ուշաղընը տէյիլիմ քի
տէօրթ իլիմօն իչիւն օ գատար եօ-
գուշու պէտահապ կիտէյիմ, էկէր
համալլըգ հիսապընա չըխըրսագ ի-
քի զուրուշ տահա վէրմէլիսին պանա
տէյուպ պաշըմըգտան սալուշտըրը վէ-
րիլիզ :

—Չօք եաշա օղլում, թէվէքէլի
աթամըգտան շու մէնշուր մէսէլէ մի-
րաա գալմամը տըր պիզէ «էյի էվ-
լատըն վարսա նէյնէն մալի, գօթիւ
էվլատըն վարսա նէյնէն մալի» սէնին
կիպի պիր էվլատըմ օլտուստան կէրի
սըրթըմ եէրէ կէլմէզ տէյէրէք օղլու-
նուն կէօղլէրինտէն էօթիւպ, նաախ-
հաթլարըն տէվամէ պաշլատը :

«Էյ կօղլումուն ըշըղը օղլում, պու
աշխամ սանդա վէրէճէյիմ նաախհաթ-
լարըմը թէճրիւպէսիլլէ կօթէրէ-
ճէյիմ, էն էվլէլ պիլիշ օլ, թէրազի
թուլթմախ էօյլէ պիր հիւնէր էօյլէ
պիր ինճէ վէնահաթ տըր քի, էլմաս
թախըմը աիւզմէտէն ինճէ վէ տահա
իւսթիւն տիւր տէսէմ, եանղըլմամ :

Իշթէ օղլու պուսըն իչիւն պիզտէ
պաշլաա պիր եօլ տիւշինմիւշիզ տիր,
եանի թէրազիլի ատէթի իւզրէ սօլ է-
լիմիզտէ թուլթուպ սաղ էլիմիզի մալ
գօյտուղումուզ կօղիւն ալթընտան գալ-
տըրմամագ վէ թարթտըղըմըզ վագըթ
թէրազիլի սիւքմէտէն իպարէթ տիր
քի, օխատա էլլի վէ պագը սիւզ տի-
րէմ աթապիլիլի :

(Մնացեալը յաջորդ թուով)

ԶԵԿՈՅՑ

Հայերէն և Գաղիարէն լեզուաց հմուտ վկայեալ և պատուաւոր երիտասարդ մը պատրաստ է դասախօսել Ազգ. վարժարանաց և տանց մէջ այցելութեամբ :

Փափագողք կրնան դիմել լրագրոյս խմբագրատունն :



Բիսպօղազ հերթին պիրի՝ թամահ-քեար պիր ատամին խանէսինտէ թամ էտէրքէն , սօֆրատա պուլունան խավեար սալաթասընա պուտանըր . թամահքեար պու հալի կէօրիւպ՝ խավեար սալաթասընըն եանընտա պուլունան զէյթին սալաթասընը կէօսթէրէրէք տէր :

—Գարտասլիք պիրազ տա զէյթին եէ՛ :

—Օքի , խավեարի ինէ գալօ :

—Գալօ գալօ ամմա , օքքասը քըրք զուրուչա տըր դարտասլիք :

—Վալլահա տէյէր , քըրք տա տէյէր էլլի տէ :

—Նէ՛ տէմէք իսթէտիկիմի աննա մատին վուէ . նէ գալին հերթիսին սէն :

—Պէնիմ գարտաշըմ պէնտէն տահա շիշման ըտը մասթօուի :

—Ամմա պօղուլաճալիմ սէնինլէ :

—Գօրգժա պէն պօղուլմամ՝ զէրէ խավեարի բէք գալօ ինէ :

Տավա վերիլէրինտէն պիրի , էվլէնմէկէ գալգըշըր իսէ տէ , պիր տիւրլիւ պիր գարար վիրէմէզ . նիհանէթ պիր գըզ պուլարագ գըլաղուգա սօրար :

—Էյի ամա , տէտիկին գըզ չալըշկան մը տըր :

—Էվէթ էֆէնտիմ . գուժարպազլարտան զիեատէ :

—Հագշինալըզտա վա՛ր մը :

—Էվէթ էֆէնտիմ , ալօգաթլարտան զիեատէ :

Տղայ մը իր հօրը .

—Հայրիկ , լրագրի մը բաժանորդ չը գրուի՞ս :

—Ո՛ր լրագրին օղլում :

—Ծաղիկին :

—Ծաղիկն ալ կարդացուելու բա՛ն է , ուրիշ լրագիր ուրիշ :

—Ձէ հայրիկ , ես Ծաղիկ կուզեմ , ան բարոյալից բաներ կը գրէ՝ ես ալ բարոյական կը սորվիմ :

Իխթիեար պիր գահվէճի , տիւրքեանընըն ճամլարընտան պիրինին եէրինէ քեաղըտ եափըշտըմըշ իտի : Եարամազ չօճուղուն պիրի իխթիեարը զէվլէնմէք իչուն քեաղըտը եըրթար վէ պաշընը իչէրի սօգուպ «պապա՛լըք , սաաթ դաշ տըր» տէյի սօրար :

Իխթիեար տախի եարամազ չօճուղըն եիւղիւնէ պիր թօգատ վուրաւրագ , «չիմտի պիրի վուրտու» ճէվապընը վէրմիշ տիր :

Տօգթօրուն պիրի , սէրխօշուգտան խասթալանմըշ օյան պիր քիմսէեէ չու նասիհաթը վէրմիշ :

—Պագսանա տօսթում , արթըգ չիմտի թէհլիքէեի կէչիրտին , ֆագաթքեամիլէն էյիլէշտիքտէն սօնրա տախի սուտան մատա իչրէթէ տաիր պիր շէյ աղղընա ալմահաճագսըն :

—Էօյլէ իսէ էյիլէշմէմ նէեէ՛ եաւահաճագ , տօքթօր :

ՆՈՒԷՐ ԿԱՂԱՆԴԻ

Հ Ն Չ Ա Կ

Հաւաքածոյ Ձուարճաբանութեանց

Ա. Բ. Գ. Դ. Ե. հատորք կազմեալ

Գին 30 Դահեկան

Սոյն հինգ հատորները , որ ասկէ առաջ 60 դահեկանի կը վաճառուէր , այս անգամ 20 ձեռք միայն մնացած ըլլալով՝ կաղանդի առթիւ որոշուեցաւ կէս գնով , այն է 30 դահեկանի վաճառել :

Կը գտնուի Մէրճանը վ. Մարգարեան գրատունը և Պահճէ գաբու ջըրալաճառ Պօղոս և Յտկոբ աղայից խանութները :

Օ Ր Ա Յ Ո Յ Ց

Ե Ի

ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ՕԴՈՑ

1889

Սեփհականութիւն

Ս. ՓՐԿԶԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՅԻՆ ՀԱՅՈՑ

Տպագրութիւն Գ. Պաղտատլեան (Արամեան)

Սոյն օրացոյցին մեծ և փոքրը եւ լաճ լինելով , կը ծախուի ամէն տեղ :

ՏՕԲԹՕՐ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ

Տօքթօր Զարդարեան էֆէնտի՝ պուքէրէ Պէյօղլունտա Ողա ճամիսինտէ իմամ սօգաղընտա 24 նօմէրօլը խանէյէ նապլ իթմիշ տիր :

Ի Լ Ա Ն



Գալաթատա Թիւնէլին վէ Շթայն մաղաղալարընըն եանընտաքի Մէրթապանի սօգաղընտա քեաեին 17 նօմէրօլու մաղաղանըն սահլպի «Անտօն Տէրվիշ» էֆէնտի , պուտէֆա երլ պաշը օլմագ միւնասիպէթիյլէ Բարիզ վէ Լօնտարանըն միւթէպէր ֆապրիբայարընըն էն նէֆիս վէ էն թագէ մալլէրինի ճէլպ վէ թէտարիք իթմիշ օլտուղունտան , կէրէք թօքտան վէ կէրէք

բարչա բարչա սապուն վէ լէվանթա վէ էմսալի սաթըն ալմագ արզուսընտա պուլընան զէվաթ իլէ միւշթէրիլէրինին քէմաֆիսսապըգ թէշրիֆէ բաղպէթ պուեուրմալարընըր բէճա վէ քէնտիլէրինի հէր վէճհլէ մէմնուն իթմէք զայրէթինտէ պուլունաճաղընը արղու իլան իտէր :

ԱՆՏՕՆ ՏԵՐՎԻՇ

ԱՎՐՈՐԱՆՆ ՆԵՐ ՆԵՎ
ԵՈՒՆԼՈՒ ԳՈՒՄԱՇԼԱՐԸ

ՄԱՐՏԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

151 ՍԹԱՄՊՈԼ ԳԱԼԱԳՃԸԼԱՐ ՊԱՇԸ 151

Մէջքիւր տիւքքեանտա Ավրօբանրն սօն մօտալարնտան հէր նէվ սիհան վէ եունլու գումաշլար , լահօրաքի , թիպէտ , քաշմէր- ախքօզ , վիկօն , օթօման , սէրփանթին , արնիլէր , շահագ . թըրիքօ հէր ճինս ալա գըշլըգ ֆանէլալար , շալ րէնի գաստօր- լար , իփէքլի շալ ֆանէլալար , սօն մօտա ֆիստանլըգլար , կարնիլի վէ կարնիսիգ տիւգ գումաշլար , կարնիլիք գատիֆէլէր , ճար վէ պօհն շալլար վէ սաիրէ կէրէք թօփ վէ կէրէք արշըն իլէ սաթըլմագտա օլուգ , թէրիֆէ րազպէթ պուհուրան գէվաթը քի- րամ հէմ էմթիանրն նէֆասէթ ու զա- րաֆէթինտէն վէ հէմտէ ֆիեաթլարըն էհ- վէնիյէթինտէն ֆէվգէլատէ մէմնուն օ- լաճաղլարը իլան օլունուր :

Սալըգ Մամուլն սահրայ իմթիեազը Այվազեան էֆէնտի , Գալաթատա , Բէնիչէնպիհ-Պազարնտա , Իբսի խա-

նընտա պիր մաղազա քիւշատիլէ նէֆիս գէյթին եաղը , վէ լէզիգ շարապ վէ մասս տիգա վէ էն ալէա ճինսինտէն տէ սապուն վէ քէզալիք էնվայի նէֆիս գօնեաքլար վէ հաթթա Ժօրթ Սալամօն գօնեաղը տալսի կէ- թիթմէքտէ պուլունտուղունտան մէմնուն օլմագլըղը արզու իտէն զաթլարըն թէշլիֆ- լէրի իխթար վէ տալէթ օլունուր :

Պօղչա առասընըն պիր սէնէլիքտէն եր- կիրմի սէնէլիկէ գատար էսկի շարապլար- իլէ : Գըպըլըսըն տալսի գումանտարիա թէս- միյէ օլունան շարապլար պուլունտուղուն- տան , լիւզուլմո պուլունտու զաթլարըն մա- իւմէլէր օլմագ ինզըէ , իլան օլունուր :

ՔՕՔ ՔԵՕՍԻՐԻԻ ՏԵՓՕՍՈՒ

Մէջքիւր տէփօնուն սահրայի , Յովէլ Կ- Կարինեան , պու տէֆա խտարէլի վէ օճադ իչուն զաեէթ տաեանըղը քօք քէօմիւրիւ կէթիթմիշ օլուպ , Ֆընտ պըտա , Գէրէս- թէճի սօգաղընտա , 14 նումէրօլու տիւք- քեանտա , զաեէթ էհվ ն ֆիեաթլա ֆի- րուխթ իթմէքտէ օլտուղըն , վէ արզու ի- տէնէր իչուն ալեա ճինստէն մանկալ քէօ- միւրիւ տալսի պուլունտուղըն րազպէթլու էհալիեէ խա սէթէն իլան ու պէյան իտէր :

ՃԱՆՖԷՍՃԻ ԱԻԵՏԻՍ ՊԵՅԼԵՐԵԱՆ

ՍԹԱՆՊՈԼՏԱ ՉԱՐՇՈՒԻ ԲԵՊԻՐՏԷ ՍԱՆՏԱԼ ՊԵՏԵՍԹԷՆ ՍՕԳԱՂԸ ՆՕ. 7

Իչպու մաղազատա սիեան վէ րէնկիլի ֆիսթանլըգ , ճէհէզ իչին իբէքլի զու- մաշլարըն էն էյի վէ կիւզէլ ճինսլէրի , կրօն , Փայլ Փրանտէ , արմիւր մէրվէյ- եօզ , սաթէն , իօն , րէնկիլի աթլապ , մանթօլուգ չիչէքլի գատիֆէ , կարնիլիք չըպուզլու գատիֆէ , գալէլի ֆիսթանլըգ , վէ իբէքլի կընտարն գատիֆէլի պու- լունտուղունտան , միւրաճաթ իտէճէք քեաֆֆէյի րազպէթլու միւշթէրիլէրին կէրէք էմթանրն նէֆիստէթ վէ զարաֆէթի , վէ կէրէք ֆիեաթլարըն էհվէնի- եթիննէ խօշնուտ օլաճաղլարը պէեան օլունուր :

ՍԹԱՆՊՈԼ ԵՆՆԻ ՃԱՄԻՏԷ
ՍԲԷՉԱՐ ՏԻԻՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՏԵՊՊՕ

ՍԹԱՆՊՈԼ ԵՆՆԻ ՃԱՄԻՏԷ

ՍԲԷՉԱՐ ՏԻԻՔԵԱՆԼԱՐԸ

ՍԹԱՄՊՈԼ ԲԵՊԻՐԸ ԳԱՐՉԸՆՏԱ — 77

ՊԵՅՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ — 168

Մէջքիւր էնզախանէ վէ սբէշար տիւքքեանլարընտա միւթէատու իտ վէ էնվայի թէրքիպաթը քիմեէվիյէ վէ էնզա վէ մուալէճաթ վէ ալէա- թը ճէրրահիյէ , վէ լէա ճինս լասթիք իլէ չէլիքտէն մաամուլ ալաթ ու էտէվաթ , վէ Լիսթէր ուսուլինտէ պաղլար , վէ Ֆրանսիզ վէ ինկի- լիզ էնզալարը , սօլֆաթօնուն էն ալէա ճինսի , եէրլի վէ էննէպի մա- տէն սուլարը , ֆօթօլըաֆճըլար իչիւն թէրքիպաթը քիմեէվիյէ , Պրտօ շարապլարը , գօնեաքլար , էնվաի իչկիլէր , գօգուլու սապունլար , նէ- ֆիս բուտրա , օ տը Գօլօնեք , սաչ սուլարը , տիւզկիւնիլիքլէր , վէ ըս- բէշարլար իլէ քիմեախանէլէրէ մախսուս ճամ գապլար վէ ալաթ ու է- տէվաթ մէվճուտ օլուպ , թօբտան վէ բէրաքէնտէ ֆիրուխթ օլունուր : Գէզալիք մէջքիւր տիւքքեանլարտա մուալէնէի թըպալիյէ տալի իճրա օլունուպ , պունա մախսուս օտալար վար տրու կէճէլէր աչըգ սըր Զէյլ .— Պիլճիւիլէ էնզա վէ էմթամըզըն էն ալիս ճինստէն օլտու- ղսունու վէ բէք էհվէն ֆիյաթլա սաթըլտըղըն Տօգթօր էֆէնտիլէրէ վէ րազպէթլու էհալիյէ իլան ու պէյան իտէրիգ :

ԼԱՍՏԻԿ. ԿԱԼՕԵ ՏԵՓՕՍՈՒ

ՍԹԱՄՊՈԼ, ՍՈԼԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ԶԵՇՄԷ
ԻԹԹԻՍԱԼԻՆՏԷ
ՆՕ. 47 ԳԷ 49.

Մէջքիւր լաստիկ , կալօշ տէփօ- սունուն սահրայի . Սեպուհ Տէմիրճեան , Բաղպէթլու միւշթէրիլէրինի մէմնուն իթմէք իչուն , հէր նէվ ինկիլիգ , Ռուս վէ Համպուրկ մալլարընտան մատա , ախիթէն Ամէրիգատան զաեէթ պիլիմ- լի վէ կուսթօլու հէր նէվ լաստիկ վէ կալօշար կէթիթմիշ օլուպ , զա- եէթ էհվէն ֆիեաթլա ֆիրուխթ իթ- մէքտէ տիր :

Իչպու Ամէրիգա կալօշարը սայիր մահալլէրտէ սաթըլանլարըն տէօրթ միսլի տաեանըղը օլտուղու վէ մար- գասը «Կիւնէշ» վէ ուճլարը մասկա- լէթլի օլաճաղընտան թազլիտլէրինէ տիգգաթ օլունմասը խասսէթէն իխ- թար օլունուր :

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻԿ
Կ. ՊԻՊԷՐԵԱՆ
Պոլիս Զիչէք-պազարթիւ 23